

Iwona Dąbrowska

Radzikowo Stare, gm. Czerwińsk, woj. płockie

Informator Archeologiczny : badania 13, 184-185

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Obecne badania rozpoczęte w 1978 r., prowadzone są w związku z budową nowego kolektora sanitarnego przechodzącego przez teren stanowiska. W 1978 r. prowadzono jedynie wstępne badania rozpoznawcze. W br. prowadzono badania w pasie szerokości 5 m /szerokość kolektora/ na odcinku 70 m. Prace wykopaliskowe mają charakter ratowniczy. W badaniach tegorocznych ograniczono się do wyeksplorowania na w/w odcinku jednej warstwy kulturowej /III warstwa osadnicza wg. E. Kierzkowskiej-Kalinowskiej/ datowanej na wiek XII. Masowy materiał zabytkowy stanowią liczne fragmenty naczyń glinianych, oraz duże ilości kości zwierzęcych. Cechą charakterystyczną na badanym odcinku, jest liczne występowanie czaszek końskich /7 szt. / leżących luzem w warstwie kulturowej oraz brak narzędzi żelaznych. Licznie występują również przęśliki z różowego łupku wołyńskiego, gliniane dysze do miechów oraz wyrobu z kości i rogu.

W jednym z narożników wykopu natrafiono na silnie zniszczony fragment drewnianej drogi, o konstrukcji z ułożonych poziomo belek i dranic umocnionych pionowo wbitymi palami. Wyniki dotychczasowych badań potwierdzają, że osadnictwo miało charakter kępowy, bez wyraźnego układu przestrzennego. Wiązać to należy z dużym nawilgoceniem terenu osady, położonej w dolinie zalewowej rzeki Mlecznej. Dlatego też w warstwie kulturowej można zaobserwować pozostałości po częstych powodziach. Prawdopodobnie w wyniku wpływu tych czynników nie można w wielu wypadkach uchwycić konkretnych układów konstrukcyjnych budynków o mniej trwałej konstrukcji. Jedynie w dwóch wypadkach uchwyciono wyraźne pozostałości mieszkalnych budynków o konstrukcji wieńcowej. Pierwsza chata o wymiarach 275 x 275 cm zbudowana na zrąb z belek o średnicy 20-26 cm, posiadała podłogę z dranic oraz przedsionek o podobnej konstrukcji, szerokości 1 m. Ściany i narożniki chaty wzmocniono pionowo wbitymi palami, zaś przed zapadaniem się ścian w podmokłym gruncie zabezpieczono się podkładając pod wieńce drewniane belki. W budynku między dranicami podłogi odkryto duże skupisko ziarna prosa. 15 m dalej odsłonięto fragment drugiej chaty zrębowej. Budynek o wymiarach 4 m x 4 m wykonano z belek o średnicy 24-28 cm. Z zachowanych relikwów można wnioskować, iż budynek posiadał prostokątny podest, przed wejściem, o wymiarach 120 x 100 cm zbudowany z dranic. Eksplorowaną w br. warstwę można po występującej ceramice datować wstępnie na wiek XII, a nawet początek wieku XIII.

Badania będą kontynuowane.

RADZIKOWO STARE, gm. Czerwińsk
woj. płockie

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej
Zakład Epoki Metali
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Iwona Dąbrowska wspólnie z ekipą Muzeum Narodowego w Prilepie w ramach polsko-jugosłowiańskiej umowy. Finansował IHKM PAN. Czwarty sezon badań. Wczesnośredniowieczne /VI-VII w. / miejsce kultowe.

Stanowisko zwane "Gaikiem" usytuowane jest na wzgórzu morenowym posiadającym w profilu kształt ściętego stożka, w planie dość regularnego owalu o rozmiarach 40 x 60 m.

Badania koncentrowały się w północnej części wzgórza, na jego osi E-W. Przekopano łącznie powierzchnię 120 m² /192 m³/. W wykopach: XXV /częściowo/, XXVI, XXVII, XXIX i XXX stwierdzono układ stratygraficzny analogiczny do notowanego w latach poprzednich. W warstwie II, tzw. kulturowej, charakteryzującej się zabarwieniem ciemnoszarym i brunatnym, miejscami spopielalym ze śladami spalenizny oraz licznymi kamieniami zlokalizowano: 2 paleniska o konstrukcjach kamiennych, 2 bruki kamienne w tym 1 czterowarstwowy, 2 jamy po słupach, trzy duże owalne jamy oraz liczne ślady ogni.

Na szczególną uwagę zasługują trzy duże, owalne jamy, wkopane w calec, o rozmiarach 3,5 x 1,9 m, 2,4 x 1 m oraz 2,4 m, miąższości od 0,6-0,8 m. Na dnie tych obiektów zlokalizowano złożone wśród kamieni i spalonych bierwion drewnianych fragmenty naczyń wczesnośredniowiecznych oraz kości zwierzęce. W jednej z jam odkryto niewielki nóż żelazny. Szczegółowa analiza charakteru wszystkich trzech odkrytych jam wskazuje na ścisłe reguły jakich przestrzegano w trakcie ich budowy i użytkowania. Wstępna analiza ceramiki pozwala datować odkryte jamy na koniec VI i VII wiek, a więc związane byłyby one z najstarszą fazą rozwoju tego stanowiska.

W wykopach XXIV i częściowo XXV, we wschodniej, nadsypanej sztucznie części wzgórza, zlokalizowano 6 poziomów spalonych konstrukcji drewnianych oraz 3 regularne, okrągłe jamy po słupach o średnicach od 0,5 - 0,7 m, zorientowane na linii N-S.

Badania potwierdziły raz jeszcze wysuniętą w latach ubiegłych tezę, iż badane wzgórze zwane "Gaikiem" pełniło funkcję zorganizowanego ośrodka kultowego we wczesnym średniowieczu, a także wniosły nowe elementy do rekonstrukcji jego zabudowy przestrzennej.

Badania będą kontynuowane.

SIEMIĄTKOWO KOZIEBRODZKIE
woj. ciechanowskie
Stanowisko 2 "Suwaki"

Ciechanowskie Towarzystwo
Naukowe
w Ciechanowie

Badania prowadził mgr Andrzej Gindrych. Finansował WKZ w Ciechanowie. Drugi sezon badawczy, cmentarzysko kurhanowe z okresu wczesnośredniowiecznego /IX-XI w. ? /.

Po wstępnych pracach w sezonie ubiegłym w bieżącym roku badaniami objęto trzy kurhany.

Kurhan 1, o średnicy siedemnastu metrów i wysokości dziewięćdziesięciu centymetrów posiadał następujący układ stratygraficzny: pod warstwą humusu zalegał piasek o barwie jasno-żółtej. Sporadycznie pojawiały się nikiłe ślady spalenizny. Na głębokości 85-90 cm występowała ciemnoszara warstwa ziemi. Jest to układ pierwotnego poziomu. W tą warstwę wkopany